Detailed Course Syllabus

Academic year: 2026/2027	**Semester:** Winter semester
Year of study: 1	**Study programme:** Medicina (R) (Integrirani prijediplomski i diplomski)

I. BASIC COURSE INFORMATION

Name: Prvi kontakt (Socijalna medicina, Psihološka medicina, Zdravstvena njega)	
Abbreviation: MEF3-2	
ECTS: 10	**Code:** 267613
Prerequisites: No	
Total Course Workload	
Teaching Mode	**Total Hours**
Lecture	30
Seminar	30
Practicum exercise	120
Class Time and Place: HKS - according to the published schedule	

II. TEACHING STAFF

Course Holder	
Name and Surname: Car Mate	
Academic Degree:	**Professional Title:** izvanredni profesor
Contact E-mail: mate.car@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Course Assistant	
Name and Surname: Sedak Kristijan	
Academic Degree:	**Professional Title:** viši asistent - predavač
Contact E-mail: ksedak@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Vidulić Matea	
Academic Degree:	**Professional Title:**
Contact E-mail: mvidulic@unicath.hr	**Telephone:**

Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Čargo Marin	
Academic Degree:	**Professional Title:** asistent
Contact E-mail: mcargo@mef.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Mijoč Vesna	
Academic Degree:	**Professional Title:** docent
Contact E-mail: vesna.mijoc@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Bubaš Marija	
Academic Degree:	**Professional Title:** naslovni docent
Contact E-mail: mbubas@hzjz.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Kaić Bernard	
Academic Degree:	**Professional Title:** naslovni docent
Contact E-mail: bernard.kaic@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Klinar Ivana	
Academic Degree:	**Professional Title:** naslovni docent
Contact E-mail: ivana.klinar@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Mayer Dijana	
Academic Degree:	**Professional Title:** docent
Contact E-mail: dijana.mayer@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Petričević Nina	
Academic Degree:	**Professional Title:** naslovni docent
Contact E-mail: nina.petricevic@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Puljić Antonia	
Academic Degree:	**Professional Title:** naslovni docent
Contact E-mail: antonia.puljic@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	

Name and Surname: Zovko Mira	
Academic Degree:	**Professional Title:** naslovni docent
Contact E-mail: mira.zovko@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Name and Surname: Ladić Agata	
Academic Degree:	**Professional Title:**
Contact E-mail: agata.ladic@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	

III. DETAILED COURSE INFORMATION

Teaching Language: Hrvatski

Course Description

Socijalna medicina: Uloga i zadaće socijalne medicine kao dijela jedinstvene medicine; Zdravlje i mjerila zdravlja; Bolest i prirodni tijek bolesti; Čimbenici koji utječu na zdravlje pojedinca i zajednice; Zdravlje, stanovništvo i gospodarski razvitak; Populacijska politika; Utjecaj primarnih društvenih zajednica na zdravlje pojedinca; Zdravlje i bolest u životnom ciklusu (djetinjstvo, mladost, odrasla dob, starost); Zdravstveno ponašanje i principi zdravstvenog odgoja i promicanja zdravlja; Socijalno-medicinski problem i osnove njegovog rješavanja; Osnove prepoznavanja socijalnih i zdravstvenih potreba ranjivih skupina.

Transport bolesnika: Oprema za pripomoć u kretanju (štapovi, štake, hodalice, hodalice sa sjedalicom); Oprema za transport bolesnika (pokretne postelje, nosila, stolice, improvizirana transportna sredstva); Priprema za transport; Prenošenje bolesnika s postelje na transportna sredstva; Položaj bolesnika tijekom transporta; Osiguranje bolesnika tijekom transporta; Specijalni transportni položaji u ovisnosti od naravi ozljede ili oboljenja.

Higijenske i preventivne mjere: Održavanju osobne higijene i poduzimanju mjera samozaštite od infekcija; Zaštitna sredstva; Higijenske mjere i postupci usmjereni ostvarivanju načela asepse i antisepse; Održavanje higijene bolesnika; Kupanje bolesnika u kupaonici i na krevetu; Higijena usta; Higijena i pranje kose; Postupci s kosom zaraženom parazitima; Čišćenje i zaštita očiju; Čišćenje i ispiranje ušiju; Higijena ekskretornih otvora (vanjsko ušće uretre i perianalna regija); Preventivne mjere za normalnu i osjetljivu kožu; Načela izolacije oboljelih; Ponašanje u prostorima posebne namjene (operacijske dvorane, prosekture, jedinice za intenzivno liječenje); Postupanje sa zaraznim materijalima.

Načela skrbi za bolesnike: Oprema za nadzor vitalnih i drugih važnih funkcija bolesnika; Prehrana i hidratacija bolesnika; Načini prehrane bolesnika; Prevencija dekubitusa, tromboflebitisa i plućne embolije; Previjanje rana; Medicinska dokumentacija; Sastavni dijelovi bolesničkog kartona i povijesti bolesti, klasični i elektronički zapisi; Pohranjivanje testova i nalaza; Bilježenje tijeka bolesti.

Psihološka medicina, osnovne vještine komunikacije s pojedincem/bolesnikom : Definirati pojam psihološke medicine; Prepoznati važnost biopsihosocijalnog pristupa bolesti; Dinamika interakcije; Komunikacijske teorije i strategije; Igranje uloga; Informirani pristanak; Sudjelovanje bolesnika u odlučivanju o njegovom liječenju; biopsihosocijalni pristup bolesti; Osnovne teorije psihosomatske medicine; reakcija bolesnika na bolest; Odnos liječnik –bolesnik i bolesnik-liječnik; Psihodinamsko razumijevanje grupe-medicinskog tima

Ciljevi održivog razvoja i procjena utjecaja okoliša na zdravlje:

Upoznati polaznike s UN Programom održivog razvoja do 2030. (Agenda 2030), 17 ciljeva održivog razvoja (Sustainable Development Goals – SDGs) i pripadajućim ciljnim vrijednostima te pokazateljima usmjerenima na praćenje zdravlja i dobrobit ljudi: Cilj 1. Svijet bez siromaštva, Cilj 2. Svijet bez gladi, Cilj 3. Zdravlje i kvaliteta života, Cilj 6. Čista voda i dobri sanitarni uvjeti, Cilj 11. Održivi gradovi i naselja; Izvješće EU-27 i Dobrovoljni nacionalni pregled RH o provedbi Agende 2030; izvori podataka, pokazatelji, metode i standardi za praćenje razine onečišćenja okoliša i utjecaja na zdravlje ljudi (zrak, voda, tlo, buka, utjecaju klimatskih promjena, biomonitoring).

Educational Outcomes	**Očekivani ishodi učenja na razini kolegija** Nakon položenog predmeta student će moći: • Analizirati socijalne, psihološke, radne, okolišne i zdravstveno-sustavske odrednice zdravlja i bolesti pojedinca, obitelji, ranjivih skupina i zajednice. • Procijeniti osnovne zdravstvene i socijalno-medicinske potrebe pojedinca, obitelji i zajednice, uključujući potrebe ranjivih skupina, majke i djeteta, adolescenata, osoba s invaliditetom, palijativnih bolesnika i osoba izloženih profesionalnim ili okolišnim rizicima. • Primijeniti temeljne higijenske, preventivne i sigurnosne postupke u zdravstvenom okruženju, uključujući higijenu ruku, osobnu zaštitu, mjere asepse i antisepse, postupanje s medicinskim otpadom te osnovna načela zaštite na radu. • Provesti temeljne praktične postupke skrbi za bolesnika, uključujući održavanje higijene bolesnika, nadzor vitalnih funkcija, pravilno pozicioniranje i transport bolesnika, prevenciju komplikacija dugotrajnog ležanja te osnovne postupke zbrinjavanja rana. • Interpretirati osnovnu medicinsku dokumentaciju povezanu s praćenjem stanja bolesnika, provedbom skrbi, bilježenjem nalaza i komunikacijom unutar zdravstvenog tima. • Primijeniti osnovne komunikacijske vještine u odnosu s bolesnikom, članovima obitelji i zdravstvenim timom, uključujući medicinski intervju, aktivno slušanje, informirani pristanak, sudjelovanje bolesnika u odlučivanju, komunikaciju u posebnim okolnostima i priopćavanje loših vijesti. • Analizirati psihološke reakcije bolesnika, liječnika i zdravstvenog tima u procesu bolesti i liječenja, uključujući biopsihosocijalni pristup, psihosomatske mehanizme, odnos liječnik–bolesnik, timsku dinamiku te transferne i kontratransferne reakcije. • Vrednovati osnovne javnozdravstvene pokazatelje, izvore podataka i standarde povezane s promicanjem zdravlja, prevencijom bolesti, održivim razvojem, okolišnim rizicima i organizacijom zdravstvenog sustava.
Textbooks and Materials	

Required	Jakšić Ž, Kovačić L i sur. Socijalna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2000. Šogorić S. Organizacija zdravstvene zaštite i zdravstvena ekonomika. Zagreb: Medicinska naklada, 2016. Mašić I, Toromanović S, Smajkić A. Socijalna medicina s osnovama zdravstvene njege u zajednici i polivalentnoj patronaži. Sarajevo: Avicena, 2009. Iskra Alexandra Nola ur. Upravljanje zdravstvenim i javnozdravstvenim rizicima u kriznim situacijama. Priručnik za sveučilišni poslijediplomski doktoriski studij Biomedicina i zdravstvo Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Manualia universitatis studiorum zagrabiensis. Zagreb 2021. (odabrana poglavlja) Mustajbegović J., Milošević M., Brborović H. Medicina rada i sporta. Medicinska naklada. Zagreb, 2018. (odabrana poglavlja) Macan J., Zavalić M. i sur. Ocjena radne sposobnosti u medicini rada. Medicinska naklada. Zagreb, 2019. Lučanin D, Despot Lučanin J, urednici. Komunikacijske vještine u zdravstvu. Zdravstveno veleučilište i Naklada Slap, Jastrebarsko, 2010. Puntarić D., Stašević I, Ropac D i sur. Javno zdravstvo. Medicinska naklada, 2017. (odabrana poglavlja) Havelka Meštrović A, Havelka M. Zdravstvena psihologija, psihosocijalne osnove zdravlja, 3. dopunjeno izdanje, Naklada Slap 2020. (odabrana poglavlja) Mijoč V. i Čargo M. Temeljne vještine i postupci u zdravstvenoj njezi. Naklada Slap , Jastrebarsko, 2022.(odabrana poglavlja) Karlović D. Psihijatrija. Naklada slap, Jastrebarsko 2019. (poglavlje 7) Rezolucija Opće skupštine od 25. rujna 2015. (70/1) „Promijenimo naš svijet: Agenda 2030. za održivi razvoj“ Resolucija Opće skupštine od 6. lipnja 2017 (71/313), Rad statističkog povjerenstva UN vezano uz Agendu 2030 The Sustainable Development Goals Report 2024 (UN) World health statistics 2024 - Monitoring health for the SDGs (WHO) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija - Budući koraci za održivu europsku budućnost i Europske mjere za održivost (COM(2016)739 final) Dobrovoljni nacionalni pregled o provedbi ciljeva Programa Ujedinjenih naroda za održiv razvoj do 2030. Republike Hrvatske (2023)

Supplementary	Cerjan-Letica G, Letica S, Babić-Bosanac S, Mastilica M, Orešković S. Medicinska sociologija. Zagreb: Medicinska naklada, 2003 Štifanić M. Komunikacija liječnik pacijent: uvod u medicinu usmjerenu osobi. Hrvatski pokret za prava pacijenata (HPPP), Rijeka 2012. Sommer J, Lanier C, Perron NJ, Nendaz M, Clavet D, Audétat MC. A teaching skills assessment tool inspired by the Calgary-Cambridge model and the patient-centered approach. Patient Educ Couns. 2016 Apr;99(4):600-609. Baumal R, Benbassat J. Current trends in the educational approach for teaching interviewing skills to medical students. Isr Med Assoc J. 2008 Jul;10(7):552-5. Kurtz S, Silverman J, Benson J, Draper J. Marrying content and process in clinical method teaching: enhancing the Calgary-Cambridge guides. Acad Med. 2003 Aug;78(8):802-9. Grubišić–Ilić M. Komunikacija u medicini. 2012.Dostupno na: www.plivamed.net Mijoč V. i Čargo M. Priručnik za razvoj stručne prakse na studiju sestrinstva. Naklada Slap, 2021. Gregurek R. Psihološka medicina. Medicinska naklada, Zagreb, 2011. Odabrani recentni stručni i znanstveni radovi

Examination and Grading

To Be Passed DA	**Exclusively Continuous Assessment** NE	**Included in Average Grade** DA

Prerequisites to Obtain Signature and Take Final Exam	Pravo pristupa završnom ispitu iz kolegija ostvaruje redoviti student kojem je nositelj kolegija ovjerio izvršenje svih propisanih nastavnih obveza iz kolegija sukladno Pravilniku o studijima i studiranju.
Examination Manner	Svaki ispit i konačnu ocjenu čine tri dijela: kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave (40% konačne ocjene), te praktični (30% konačne ocjene) i pismeni ispit (30% konačne ocjene) koji se održavaju na kraju nastave.
Grading Manner	Svaki ispit i konačnu ocjenu čine tri dijela: kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave (20% konačne ocjene), te praktični (30% konačne ocjene) i pismeni ispit (50% konačne ocjene) koji se održavaju na kraju nastave

Detailed Overview of Grading within ECTS

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

Vrsta aktivnosti	**ECTS bodovi**	**Udio ocjene (%)**
Kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave	2	20
Ukupno tijekom nastave	**2**	**20**
Praktični dio završnog ispita	3	30
Pismeni dio završnog ispita	5	50
UKUPNO BODOVA (nastava + završni ispit)	**10**	**100 %**

IV. WEEKLY CLASS SCHEDULE

[Predavanja]	
#	**Topic**
1	KOMUNIKACIJA I KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE
2	SPECIFIČNOSTI KOMUNIKACIJE U ZDRAVSTVU
3	KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE U POSEBNIM UVJETIMA
4	Specifičnosti zdravstvene skrbi za osobe s invaliditetom
5	Uloga i značaj liječnika u palijativnoj skrbi
6	PSIHOLOŠKI RAZVOJ-PSIHODINAMIKA
7	BOLEST-TJELESNO I PSIHIČKO U RAZVOJU BOLESTI, PSIHOSOMATSKI
8	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA MAJKE I DJECE
9	Načela zdravstvene zaštite adolescenata
10	PREVENCIJA BOLESTI I PROMICANJE ZDRAVLJA
11	ZDRAVSTVENI ODGOJ I INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA U ZDRAVSTVU
12	Holistički pristup zdravlju i radu
13	Uvod u medicinu rada
14	Uvod u medicinu profesionalne orijentacije i rehabilitacije
15	SOCIJALNA MEDICINA, RAZVOJ KROZ POVIJEST I NJEZINA ULOGA
16	SMISAO I POTREBA (JAVNOG) ZDRAVSTVENOG SUSTAVA
17	Kvaliteta zdravstvene usluge
18	ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENOG SUSTAVA
19	BOLNIČKI SUSTAV I CJELOVITA ZDRAVSTVENA SKRB
20	Intervencije, (strukturne) reforme i optimizacija zdravstvenog sustava
21	Ciljevi održivog razvoja/Sustainable development goals (SDG)
[Seminari]	
#	**Topic**
1	Vrste komunikacije, načela i čimbenici povezani sa uspješnom komunikacijom
2	Sudjelovanje bolesnika u odlučivanju o liječenju i informirani pristanak
3	Empatija i značaj empatije u komunikaciji s bolesnikom i njegovom obitelji
4	KOMUNIKACIJA PUTEM INTERNETA
5	PRIOPĆAVANJE LOŠIH VIJESTI
6	Načini ostvarivanja primjerenog kontakta s osobama s invaliditetom
7	Izazovi komunikacije s palijativnim bolesnikom i obitelji
8	Mentalni mehanizmi-mehanizmi obrane
9	Reakcije bolesnika na bolest
10	Preventivne mjere u programu zaštite djece
11	DRUŠTVENE, EKONOMSKE I POLITIČKE SNAGE KOJE UTJEČU NA ZDRAVLJE I BOLEST
12	ULOGA OBITELJI I ZAJEDNICE U ZDRAVLJU I BOLESTI
13	Zajednica i zdravlje

14	Socijalna medicina u kriznim situacijama (Epidemije i pandemije , Klimatske promjene, Zagađenje okoliša, Ekonomske krize, Prirodne katastrofe
15	LIJEKOVI, OSIGURANJE LIJEKOVA, ČUVANJE I NADZOR
16	Zdravlje i bolest
17	Liječnik, zdravstveni sustav i pacijent
18	Globalno breme bolesti (global burden of disease)
19	Put pacijenta kroz zdravstveni sustav (Patient pathway, Patient experience)
20	Ciljevi održivog razvoja i procjena izloženosti stanovništva kontaminantima iz okoliša te klimatskim promjenam
[Vježbe]	
#	**Topic**
1	Verbalna, neverbalna komunikacija
2	Aktivno slušanje i asertivna komunikacija
3	Igranje uloga
4	Medicinski intervju – Model: Calgary – Cambridge
5	Interakcija u timu i s bolesnikom, psihodinamika grupe
6	Igranje uloga
7	Komunikacija s pacijentom u posebnim uvjetima Dr google
8	Komunikacija s posebnim grupama pacijenata i u posebnim okruženjima
9	Rješavanje sukoba
10	Dr. Google i ostali izvori
11	Prepoznavanje sigurnih izvora
12	Komunikacija s pacijentom putem novih tehnologija
13	Komunikacija u kriznim situacijama
14	SPIKES protokol
15	ABCDE tehnika za priopćavanje loših vijesti
16	GRIEVING i ostali protokoli
17	Igranje uloga
18	Komunikacijske vještine u ophođenju s osobama s invaliditetom
19	Komunikacijske vještine u palijativnoj skrbi
20	HIGIJENA RUKU
21	Opće higijenske i preventivne mjere
22	Ponavljanje vještina
23	POSTUPCI USMJERENI OSTVARIVANJU NAČELA ASEPSE I ANTIEPSE
24	Prostori posebne namjene
25	Ponavljanje vještina
26	MEDICINSKA DOKUMENTACIJA
27	Komunikacija s bolesnikom (u različitom okruženju i uvjetima)
28	Ponavljanje vještina

29	KOMPLIKACIJE DUGOTRAJNOG LEŽANJA
30	Zbrinjavanje rana
31	Ponavljanje vještina
32	POLOŽAJI I TRANSPORT BOLESNIKA
33	Vitalne funkcije
34	Praktični kolokvij (OSKI)
35	psihički konflikt (tjeskoba, agresija, narcizam, psihotrauma)
36	Odnos liječnik bolesnik i bolesnik liječnik, transfer i kontratransfe
37	Reakcija bolesnika na bolest
38	Reakcije bolesnika na bolest u različitim životnim razdobljima od djeteta do starosti
39	Načela zdravstvene zaštite adolescenata: - Komunikacija s adolescentima i roditeljima
40	Načela zdravstvene zaštite adolescenata: - Komunikacija s adolescentima i roditeljima - Suglasnost i povjerljivost - Psihosocijalna evaluacija i savjetovanje
41	Sociodemografske determinante zdravlja i bolesti
42	Vulnerabilne (ranjive) skupine – zdravstvene potrebe i pravo na zdravlje
43	Obitelj - osnovna jedinica društva
44	Obiteljsko nasilje
45	Važnost interdisciplinarnog pristupa i intersektorske suradnje
46	Preventivni programi
47	Programi za promicanje zdravlja
48	E-medicina, E Zdravlje i m Zdravlje
49	Uloga medija u zdravstvenom odgoju
50	Uloga interneta i mobilnih telefona u zdravstvenim i preventivnim intervencijama
51	Cjepiva i ispravno rukovanje cjepivima
52	Pravilno rukovanje i odlaganje medicinskim otpadom
53	Osnove zaštite zdravlja na radu
54	Prepoznavanje profesionalnih bolesti, ozljeda na radu i bolesti vezane uz rad-osnovni pojmovi i razlike
55	Pokazatelji zdravlja i bolesti u zajednici
56	Uloge, očekivanja i odnosi u zdravstvenom sustavu
57	Resursi i potrebe zdravstvenog sustava
58	Zdravstvo usmjereno na pacijenta
59	Financijski poticaji i plaćanje u zdravstvu
60	Cijena života
61	Zdravstvena politika/liječnik, pacijent i održivost u zdravstvu
62	Socijalni sustav u službi zdravlja
63	Optimizacija zdravstvenog sustava
64	Pokazatelji, metode i standardi za praćenje utjecaj okoliša na zdravlje